

Херсонський державний аграрно-економічний університет
Полтавська державна аграрна академія
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Спілка економістів України
ПАТ «Райффайзен банк Аваль»

Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції

«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

12 листопада 2020 року (м. Херсон)

УДК 33(477)

Стратегічні пріоритети розвитку економічної системи України: зб. матеріалів Всеукр. наук. – практ. конф. / за ред. Танклевської Н.С. Херсон : ХДАУ, 2020. 264 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції висвітлюють широкий спектр теоретичних і практичних питань розвитку економіки України. Тематика конференції охоплює питання дослідження сучасного стану економічних відносин та фінансової діяльності суб'єктів господарювання, управлінські та адміністративні аспекти розвитку підприємництва в Україні.

Призначено для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, слухачів інститутів підвищення кваліфікації, спеціалістів з економіки та освіти.

*Галат Л.М. - к. е. н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон*

ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РИНКУ ЛОХИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Коронавірус здійснює глибокий і значний вплив на глобальну економіку та життя кожної людини. Загроза корона вірусу впливає на активність у всьому світі. Багато галузей страждає через велику світову кризу. Попри сповільнення як світової так і української економіки спричиненого пандемією корона вірусу, на розвиток плодово-ягідного сектору 2019-2020 маркетинговому році цей фактор суттєво не вплинув.

З іншого боку рекомендації лікарів та усвідомлення самих людей під час таких загроз надавати перевагу у харчуванні вітамінній продукції активізують попит на плодово-ягідний асортимент, особливо на суперфрукти до числа яких належить і лохина.

За кілька останніх років Україна стала одним з найбільших європейських виробників лохини та світовим лідером за темпами зростання площ під її насадженнями. За 12 років, з 2007 року площі комерційних насаджень зросли з 134 га до 2758 га - зросли майже у 20 разів (табл. 1),

Таблиця 1

Динаміка закладання площ лохини садової в Україні за роками

Роки	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Площа. га	134	211	233	246	403	474	576	660	757	1044	1529	2185	2758
%, до поперед- нього року	-	58	110	106	164	118	122	115	115	138	146	143	126

Джерело: розраховано за даними [1].

Для українських товаровиробників лохина високоросла відносно нова садова культура, до 2012 року лише окремі ягідники мали незначні посадки, споживачі в Україні були мало знайомі з цією ягідною культурою. Проте, через комерційну привабливість, та зміну переваг споживачів у бік корисного харчування кількість виробників цієї культури в Україні зростає. В поточний період уже понад 100 господарств мають промислові посадки лохини, які починають вступати в період плодоношення. В структурі комерційних насаджень ягід в Україні лохина займає переважну частину - 43%. У 2019 році валовий збір з цих насаджень склав понад 4 тис. т., 50% з яких було експортовано у свіжому вигляді. Проте, серед українського плодово-ягідного експорту, це склало лише 0,6% [1, с. 20, 3, с.14].

Згідно дослідження ринку лохини проведеного у 2019 році ТОВ «Фруктовий проект» у партнерстві з розсадником ягідних культур «ФруТек» та інститутом садівництва УААН, упродовж останніх років темпи зростання закладення насаджень лохини в Україні значно зросли. За останні 3 роки (2017-2019 рр.) в Україні було закладено як мінімум 1700 га насаджень ягоди. Суттєвим стимулом у зростанні площ під насадженнями плодово-ягідних культур, зокрема лохини, стала державна підтримка у 2018-2019 рр.[1, с.19].

Найбільші площі під лохиною розташовані у Житомирській (30%), Київській (20%), Волинській (4%), та Закарпатській (9%) областях.

За даними цього ж дослідження, оціночний валовий збір лохини у 2019 році склав щонайменше 4,2 тис. т., протягом 3-4 років валовий збір лохини в Україні подвоївся із 2 тис. т. у 2015 році. Оцінюючи темпи закладання насаджень і плани їх вступу у плодоношення, навіть за досить песимістичних прогнозів упродовж наступних 2-3 років валовий збір лохини в Україні подвоїться і сягне 10 тис. т., оскільки все активніше вступають у плодоношення площі лохини, закладені 5-6 років тому [1, с.20].

Експортний потенціал сектору виробників лохини в Україні підсилюється тим, що станом на 2019 рік з понад 100 господарств 9 сертифіковані за стандартом Global G.A.P., їх сукупний банк насаджень складає 900 га, що становить 34% від усіх комерційних насаджень лохини.

Серед ягід, що культивуються в Україні лохина високоросла здобула найбільшу прихильність у товаровиробників та має більші експортні перспективи через низку причин:

- Приваблива для виробника через високі ціни на ягоди лохини на зовнішньому та внутрішньому ринку порівняно з іншими ягодами;

- Світовий попит на неї залишається високим завдяки загальновідомим поживним властивостям ягід лохини, їхній ролі у зміцненні імунітету, значення котрого зростає у підтриманні здоров'я свідомих споживачів усього світу, що спонукає споживачів до збільшення попиту;

- Дослідження ринку показують, що в найближчі роки рівень споживання лохини в Європі підвищиться з 0,18 кг на людину до майже 1 кг. Таке стрімке зростання споживання робить лохину однією з найбільш перспективних ягід серед червоних плодів. Хоча ця цифра ще далека від рівня споживання лохини в США та Канаді, де він становить близько 1,15 кг [2, с.37].

- Лохина є перспективною культурою для комерційних бізнес-проектів, тому що порівняно з м'якими ягодами (полуниця садова, ожина) має низку суттєвих технологічних переваг – більш транспортабельна та лежка, може збиратися механізованим способом, тривалий продуктивний вік рослин, що формує можливості експорту ягідної продукції на дорогі віддалені ринки;

Не дивлячись на те, що переважна частина ягід в Україні (89%) виробляється у домогосподарствах та у дрібних товаровиробників, виробництвом лохини зайняті переважно спеціалізовані господарства, які використовують інтенсивні технології, продуктивні сорти рослин, краплинне

зрошення, органічне виробництво, мають потужності для охолодження та необхідні для експорту на світовий ринок сертифікати, що є додатковою перевагою для збільшення присутності української лохини на ринку ЄС та інших закордонних ринках.

Подальшому зростанню ринку лохини в Україні та її експорту, на нашу думку, буде подальша кооперація виробників для спільного формування ринкових партій продукції, логістики та підготовки ягід до реалізації.

Література

1. Поперечна О. Лохина – ягода №1 в Україні за площею комерційних насаджень. *Ягідник*. 2020. № 1. С.19-21.
2. Сарджент Д. Бізнес лохини дедалі зростає. *Ягідник*. 2020. № 2. С.36-38.
3. Сало І. Не їмо, бо дорого. *Садівництво по-українськи*. 2020. №5. С.10 – 12.

*Гладких Д.М. – доктор економічних наук, доцент,
Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ*

МОНЕТАРНІ ІНСТРУМЕНТИ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Поширення на території України пандемії COVID-19 суттєво загострило наявні проблеми банківського сектору, валютно-курсової та цінової стабільності, проте негативно вплинуло також на фінансову сферу загалом та економіку країни в цілому. Успішне відновлення та подальший посткризовий розвиток економіки України передбачає використання низки взаємопов'язаних інструментів та регулюючих заходів, спрямованих на забезпечення валютно-курсової стабільності, низьких темпів інфляції та фінансової стійкості банківської системи, зокрема, наступних: